

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hramnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, petek 7. oktobra 1938

Cena posamezni številki 1.50

Naš „ceterum censeo“

Kadar koli se kje v državi sestanejo trgovci na velikem zborovanju ali samo majhnem sestanku, vedno je prav gotovo tudi govora o privilegijih nabavljalnih zadrug in konsumov ter o vedno večji krošnjarski nadlogi. Če vprašate katerega koli trgovca, na kak način bi se moglo domači trgovini najhitreje pomagati, dobite vedno eden in isti odgovor: da je treba odpraviti privilegije nabavljalnih zadrug in konsumov ter zatreji krošnjarstvo, zlasti ono z manufakturnim blagom. »Ceterum censeo« starega Katona je bilo, da je treba razdejati Kartagino, »ceterum censeo« vsega jugoslovanskega trgovstva pa je zahteva po odpravi krošnjarstva in privilegijev nabavljalnih in konsumnih zadrug.

Ta »ceterum censeo« je osnovna in temeljna zahteva vsega trgovstva Jugoslavije in ta odloča, kako bo uravnalo trgovstvo svoje stališče. Kdor za te osnovni zahtevi trgovstva nima smisla, ta naj tudi ne pričakuje, da bi trgovstvo moglo imeti smisla za njegove interese. In drugače tudi biti ne more.

Kajti privilegiji nabavljalnih zadrug in konsumov ter povodenj krošnjarjev povzročajo vsem trgovcem tako veliko škodo, da je v resnici že ogrožen obstoj domače trgovine. Na stotine trgovcev, na tisoče in desetisoče trgovcev je v stalni nevarnosti, da jim bo konkurenca nabavljalnih zadrug in krošnjarjev ubila vsako eksistenco. Zato mora trgovec vedno znova ponavljati svojo temeljno zahtevo, da se morajo nabavljalne zadruge in konsumi z njim davčno izenačiti, zato mora prav tako neutrudno ponavljati svojo zahtevo, da se zatre krošnjarstvo, ker mu boj za eksistenco nalaga to dolžnost.

Boj za obstanek je najvažnejši boj in da človek v tem boju vzdrži, mora poskusiti prav vsako sredstvo. Ker kaj pomaga človeku vse drugo, če pa v boju za obstanek podleže. Če človek vidi, da v boju za obstanek ne more vzdržati, tedaj se ga mora lotiti obup, ker je njegov propad neizogiben.

In obupati bo moral tudi trgovec, če že v najkrajšem času ne bo mogel uveljaviti svojih temeljnih zahtev glede nabavljalnega združenja in krošnjarstva.

Naravnost nepojmljivo je, da te dve temeljni zahtevi trgovstva še vedno nista bili izvedeni. Vsi odločujoči činitelji brez izjeme poudarjajo vendar, da je treba nacionalno trgovino krepiti, ker je od tega odvisen ves gospodarski napredek naroda. Ko gre za to, da se pomaga tej nacionalni trgovini v eni njenih osnovnih zahtev, pa nimajo razumevanja za to zahtevo. Ali jim je domača trgovina res tako malo pri srcu?

Se bolj čudno pa je to ob dejstvu, ker bi bila izpolnitev trgovskih zahtev tudi v velikem interesu državne blagajne. In vendar nič ne store in vendar puščajo, da ima državna blagajna zaradi neresitve teh zahtev leta in leta milijonske izgube. Ali tudi za interese državne blagajne nimajo smisla?

»Ceterum censeo« jugoslovanskega trgovstva je jasno povedan in tu ni in ne more biti nobenega kompromisa. Ta »ceterum censeo« zato tudi ne more utihniti, dokler ne bo doseženo to, kar zahteva. Po tem, kakor se bo ta zadeva reševala, bo tudi trgovec uravnal svoje postopanje. Nobene lepe besede,

Slovenski trgovci vedno soglasni

Izredni občni zbor Zveze trgovskih združenj

Ze dolgo ni bilo toliko trgovskih zborovanj in manifestacij ko letos. V začetku leta so imela vsa združenja svoje redne občne zборе, nadalje je bila v Ljubljani seja Centralnega predstavnštva in velika predsedstvena seja Zveze trg. združenj, ki sta se zaradi velikega števila udeležencev (tudi nedelegatov) spremenili v pravo zborovanje. Potem je bil velik III. vsedržavni kongres v Ljubljani, nato občni zbor Zveze trg. združenj v Logatecu in sedaj še izredni občni zbor Zveze v Celju. Na vseh teh zborovanjih pa je bila jasno vidna ena osnovna značilnost: veliko soglasje in popolna solidarnost, ki vežeta vse slovenske trgovce, pa tudi vse jugoslovanske trgovce.

Ta solidarnost se je najbolj vidno manifestirala v samo soglasno sprejetih sklepih. Pri tem pa ni ostalo niti eno vprašanje odprto, temveč je bilo vsako tudi rešeno. Solidarnost trgovstva pa se je pokazala tudi v dnevnih redih. Najso zborovali trgovci v Ljubljani ali

Celju, Logatecu ali Mariboru, njih skrb in pozornost sta veljale vedno istim vprašanjem. Dvig našega gospodarstva, zboljšanje javne uprave, povečanje proizvodnje, intenzivnejša javna dela in zboljšanje prometa ter popolna sanacija našega denarništva, to so bila glavna vprašanja, katera so se obravnavala v vedno novih oblikah na vseh trgovskih zborovanjih poleg čistostanovskih in trgovskih. Solidarnost trgovstva zato tudi ni slučajna, temveč globoko utemeljena.

V tej solidarnosti in v tem soglasju je potekel tudi izredni občni zbor Zveze v Celju. Zato pa tudi moremo z vso upravičenostjo upati, da bo v bodoče delo naše Zveze in vseh trgovskih organizacij še bolj napredovalo in da bodo uspehi še večji, zlasti še, ko je z novimi pravili omogočeno lažje poslovanje Zveze.

V soglasnosti in solidarnosti trgovstva je jamstvo, da bodo trgovske zahteve uresničene.

Predkonferenca

V duhu tradicije občnih zborov Zveze je bila najprej predkonferenca delegatov, da bi se vsa vprašanja sporazumno uredila za glavno skupščino in da bi se mogli delegati med seboj odkritosrčno pogovoriti o vseh vprašanjih.

Predkonferenco, ki je bila odlično obiskana, je otvoril predsednik Stane Vidmar. Sporočil je, da je bil izredni občni zbor potreben, ker je banska uprava potrdila nova pravila Zveze in si mora ta izvoliti v smislu pravil novo upravo.

Kako mora biti sestavljena nova uprava, o tem govori § 16 pravil. Izvoliti treba predsednika, dva podpredsednika in blagajnika ter glavni in širši odbor Zveze. Prosi delegate, da stavijo svoje predloge.

Soglasno in brez debate so bile nato določene kandidature.

Predsednik Vidmar sporoča nato, da so bili vloženi na Zvezo naslednji samostojni predlogi združenj.

Združenje v Ljutomeru je vložilo predlog, da Zveza ostro nastopi proti krošnjarstvu z manufakturnim blagom.

Združenje za okraje Celje, Gornji grad in Šmarje pri Jelšah opozarja na vedno večjo krošnjarsko nadlogo ter zahteva, da oblasti legitimirajo vsakega krošnjarja in da se napravi konec vsemu nelegalnemu krošnjarstvu.

Združenje trgovcev v Slov. Konjicah predlaga ukrepe proti krošnjarstvu z manufakturno in zahteva, da se tudi za male trgovce pavšalira pridobnina.

nobene svečane obljube, nobena še bolj svečana zagotovitev ne morejo imeti nobenega učinka, dokler nista vsaj obe temeljni zahtevi trgovstva rešeni. Dokler se to ne zgodi, ne more trgovec verjeti nobenim besedam in nobenim obljubam.

Z isto vztrajnostjo so stari Katon bo zato trgovstvo ponavljalo svoj »ceterum censeo« in bo zato tudi zmagalo, kakor je zmagal stari Katon.

Sekcija drogistov v Kranju nastopa proti odloku min. za soc. politiko, da smejo valo in obvezilni material prodajati le lekarne.

Združenje trgovcev v Kranju opozarja na nevarne posledice vedno večje beraške nadloge ter predlaga primerne ukrepe.

Končno je predlagal Osrednji lesni odsek, da izredna skupščina Zveze sprejme in vstavi v zvezna pravila, da je vsakokratni predsednik osrednjih odsekov, ki obstojijo pri Zvezi, avtomatično član zveznega predsedništva.

Predsednik Vidmar predlaga, da se o vseh predlogih združenj sestavi skupna resolucija ter naj se zato takoj izvoli odbor, ki bo sestavil to resolucijo.

Glede predloga lesnega osrednjega odseka pa izjavlja, da se more ta predlog izvesti le s spremembo pravil, za kar pa sedanja izredna skupščina ni kompetentna, ker ni na dnevnem redu spremembe pravil. Sicer pa tudi ni priporočljivo, da bi znova menjali pravila, ko smo komaj dobili nova pravila.

Predsednik lesnega osrednjega odseka g. Franjo Škrbec je nato pojasnil, zakaj je lesni odsek stavil svoj predlog.

Po kratki debati, ko je toplo priporočal predlog odseka tudi zbor svetnik Gorjane, se je sklenilo, da se sicer predlog odseka ne more sprejeti, ker je nova sprememba pravil takoj nemogoča, da pa se k vsaki seji glavnega in ožjega odbora povabi tudi predsednik osrednjega lesnega odseka.

Nato je skupščina izvolila odbor za resolucije, ki so ga tvorili zastopniki združenj, katera so vložila samostojne predloge, in sicer: Za združ. Ljutomer predsednik Vilar, za celjske sreze g. Košir, za združ. Slov. Konjice Šumer, za združenje Kranj g. Berjak in na splošno prošnjo še tajnik dr. Pless.

Dnevni red predkonference je bil s tem izčrpan in predsednik Vidmar je zaključil predkonferenco. Odbor za sestavo resolucije je šel takoj na delo ter izdelal resolucijo.

Takoj nato, ko je bila resolucija izdelana, je otvoril predsednik Stane Vidmar

Otvoritev občnega zbora

Konstatiral je, da je občni zbor v smislu § 10. zvezinih pravil sklepčen, saj je na njem zbranih 82 delegatov, ki zastopajo 27 trg. združenj; torej skoraj vsa.

Pozdravlja vse delegate, zlasti pa predsednika Zbornice za TOI Ivana Jelačina, kateremu tudi čestita k visokemu odlikovanju. Nadalje pozdravlja predsednika trgovskega odseka Zbornice Albina Smerkolja, našega dobrega prijatelja dr. Plessa, zastopnika politične oblasti g. Ruprechta ter zastopnike tiska.

Za overovatelja zapisnika imenuje tovariša Romana Goloba in Viktorja Medena iz Ljubljane, za zapisnikarja pa tajnika Skazo iz Maribora.

Nato je nadaljeval:

»Smatram za potrebno, da pred prehodom na dnevni red pošljemo svoje tople in iskrene pozdrave ter izrečemo svoje simpatije svojim stanovskim tovarišem v Češkoslovaški ter jim na kratko izrazimo, kaj smo čutili in kaj čutimo zanje v teh težkih časih.« (Navdušeno odobravanje in ploskanje.)

»Nadalje predlagam, da pošljemo svoj pozdrav Zvezi trg. združenj v Bolgarski ter našemu Centralnemu predstavnštvu v Beogradu.« (Soglasno in z odobravanjem sprejeto.)

Predsednik Vidmar je takoj nato prešel na dnevni red in podal svoje poročilo.

Poročilo predsednika Staneta Vidmarja

Moje današnje poročilo bo kratko, kakor je tudi kratka doba od zadnje redne skupščine do danes.

Letos smo imeli že vsedržavni trgovski kongres, imeli smo v polletju svojo redno skupščino in sem obakrat obširno poročal o vseh glavnih vprašanjih. Današnje izredno skupščino pa imamo v prvi vrsti za to, da izvedemo reorganizacijo Zveze v smislu pravil, ki smo jih sprejeli na redni skupščini v Logatecu.

Kratek je čas od naše redne skupščine do danes in vendar smo med tem doživeli zelo burne in vznemirljive čase in dogodke. Vznemirjenje, vojna nevarnost itd. pa niso ravno najboljši pospeševalci zdravega razvoja trgovine. Jasno je, da je ravno gospodarstvo zaradi teh dogodkov najbolj in najteže prizadeto. Morda smemo upati, da je nujnejše za enkrat za nami in da se bomo zopet lahko z vso vnemo posvetili svojemu poslu in delali v miru brez podobnih vznemirjenj.

Veliki dogodki,

ki smo jih ravnokar doživljali, pa so nam dokazali, da se smejo mali narodi v usodni uri zanašati le na sebe in na svojo lastno silo. Zato je odločilnega pomena za vso bo-

dočnost naroda, da ima zbrane vse svoje sile, zlasti pa, da je njegovo gospodarstvo dobro urejeno.

Za ureditev našega narodnega gospodarstva pa se prav posebno skrbimo mi trgovci in vse naše zahteve, vsi naši napori imajo kot glavni cilj povečanje gospodarske sile naroda. Če torej trdovratno ponavljamo svoje zahteve in terjamo njih uresničitev, delamo to v interesu vsega našega narodnega gospodarstva. Zato naša borba ni le ozka stanovska borba, temveč je vsenarodna zadeva. Mi narodni trgovci smo si postavili visok cilj, dvigniti gospodarsko silo našega naroda na najvišjo možno stopnjo. Ta cilj je visok, je velik in baš zaradi veličine tega cilja ne smemo biti niti trenutek malodušni in odjenjivi. Ne sme nas demoralizirati tudi dejstvo, da so ostale naše zahteve še nerešene vsa ta leta. Zavedamo se, da je izvedba naših zahtev pogoj za red v našem narodnem gospodarstvu, urejenost gospodarstva pa pogoj narodnega blagostanja.

Uspeh nam prinese le

organizirano delo,

in zato moramo v prvi vrsti skrbeti za utrditev naših organizacij in za okrepitev smisla za organiza-

cijo pri vseh naših trgovcih. V tem oziru smo letos dosegli velike in pomembne uspehe.

Naši uspehi

Dosegli smo, da so danes brez izjeme vsa združenja organizirana v Zvezi, ki je danes v resnici legitimirana, da govori v imenu vsega slovenskega trgovstva.

Drugi velik uspeh letošnjega leta je bil vsedržavni trgovski kongres v Ljubljani. Uspeh kongresa je v resnici mnogo večji, kakor pa morda nekateri med nami mislijo. Iz Beograda nam potrjujejo, da so na zelo vplivnih mestih z velikim zanimanjem sledili kongresu in z največjim priznanjem ocenili njegovo delo. Trgovski kongres v Ljubljani je predvsem dokazal, da je trgovstvo Jugoslavije v resnici dobro organizirano, dokazal je, da je naša trgovska organizacija morda edina velika organizacija v državi, ki je res vsedržavna in združuje vse narodnosti in plemena, in sicer prostovoljno in brez vsakega pritiska. Naša organizacija ne pozna nobene majorizacije, kljub temu pa nastopa enotno in solidarno.

Priznanja na najvplivnejših mestih pa je doživel naš kongres tudi zaradi svoje vsebine. Vse naše zahteve dokazujejo, da nikdar nismo

pozabili pri svojih zahtevah interesov celote in da smo se v vsem podredili občinam interesom.

Končno pa je imel naš kongres še en velik pomen, ker je odprl

pot za realno zblizanje z Bolgari.

Naša zahteva po carinski uniji z Bolgarijo je že na potu realizacije in v ponedeljek bomo v tem smislu že izvolili tri delegate za skupno bolgarsko-jugoslovansko trgovsko reprezentanco, ki bo imela tudi pri bližnjih pogajanjih za carinsko unijo sodooločujočo besedo. Velik pomen zblizanja z Bolgari, kateremu dajemo baš mi trgovci realno in praktično podlago, je posebno viden baš te dni po monakovskem sporazumu. Naša nacionalna bodočnost bo zagotovljena šele takrat, kadar bo velika barijera od Jadranskega do Črnega morja ustavila vsako tuje prodiranje na Balkan, ko bo iz sloge balkanskih narodov zrasla nova balkanska veslesila. Res je, da zveni to danes še kot godba bodočnosti, res pa je tudi, da ta ideja ne samo dozoreva pri vseh balkanskih narodih, temveč, da se kažejo tudi že praktični rezultati tega spoznavanja.

In mi trgovci smo ravno z ljubljanskim kongresom položili za to slavno naše bodočnosti močne in solidne temelje.

Pod vtisom kongresa pa je bilo letošnjo leto uspešno tudi glede napredka trgovskih organizacij v vsej državi. V dokaz naj navedem le dve stvari. V Beogradu je že zagotovljena ustanovitev samostojne trgovske tiskarne, ki bo omogočila, da dobimo v doglednem času reprezentativen trgovski dnevnik v Beogradu. Nadalje se pripravljajo ureditve lastne pisarne Centralnega predstavništva in je upati, da bo ta urad prihodnje leto že urejen. Da je za organizacijo vsega našega trgovstva to zelo važno, ni potreba še posebej poudarjati.

Prav posebno pa moram poudariti še, da se opaža v vseh trgovskih organizacijah na jugu oživljeno delovanje in vrvenje.

Ko govorimo o vseh teh uspehih, pa ne smemo prezreti tudi uspeha, ki smo ga sami dosegli letos z našim »Trgovskim listom«. Z reorganizacijo konzorcija in dobrih gospodarstvom se nam je posrečilo utrditi finančno podlago lista tako, da bomo mogli v prihodnjem letu list tudi vsebinsko zboljšati in izpopolniti. Seveda pa bo vse to mogoče le z aktivnim sodelovanjem vas vseh. Mi moramo doseči še dosti večjo naklado, ker se bo s tem list še močneje uveljavil in upošteval v javnosti, kar zopet je jamstvo za uspeh naših akcij in borb!

Vedno soglasni

In če naštevam to, kar smatram, da lahko vpišemo na pozitivno stran naših uspehov, moram omeniti končno še našo zadnjo redno skupščino v Logatcu. Dejstvo, da so bili vsi sklepi seje, predkonferenčne in skupščinske soglasni in da je ves čas zborovanj vladala popolna harmonija, kakor smo jo dolgo pogrešali v naših organizacijah, je gotovo uspeh, katerega se iz srca veselimo.

Toda v mislih imam drugo stvar, to je sprejem novih zveznih pravil, iz katerih smo izločili ves balast, poenostavili organizacijo, pri tem pa obnovili prepotrebni kontakt s članstvom in s tem dvignili tudi avtoriteto Zveze. Naša naloga je sedaj, da na podlagi novih pravil izvolimo upravo, ki bo reorganizirala tudi tajništvo. O načrtih, ki jih imam glede tajništva, bom itak poročal na seji in morda bomo uspeli, da združimo naše urade v velik osrednji urad slovenskega trgovstva.

Delo Zveze

Zvezino podrobno delo je bilo v zadnjih mesecih nekoliko ovirano. Bila je doba dopustov, počitnic in mrtve sezone. Po drugi strani pa je bila Zveza te mesece brez tajnika. Šele danes bo odbor o tem sklepal in nastavljal novega tajnika.

Kljub temu pa je zvezni urad vse točno reševal, vse potrebne vloge in predstavitve so bile strokovno in formalno na višku, združenja pa so na vsa svoja vprašanja dobila vedno točne in jasne odgovore. Da je bilo vse to mogoče, čeprav nismo imeli tajnika, je v prvi vrsti zasluga našega prijatelja, neutrudnega in požrtvovalnega g. dr. Plessa (Zivio-klici), ki je brez ozira na to, da nosi levji delež dela v Zbornici, še vendar našel možnosti, da nam s svojim velikim znanjem in poznavanjem natančnosti pomaga. Mislim tovariši, da Vam govorim vsem iz srca, če se na tem mestu v imenu skupščine prav iskreno zahvalim g. dr. Plessu za izredno pomoč. Tej zahvali pristavljam še prošnjo, da nam pomaga tudi v bodoče, kadar ga bo Zveza zaprosila, zlasti pa, da pomaga s pojasnili in navodili tudi našemu tajniku. Ravno tako je bil Zvezi vedno rade volje v pomoč gen. tajnik Zbornice g. minister Mohorič, kateremu se v imenu Zveze prav prisrčno zahvaljujem za vso oporo in podporo v našem delu.

Ker je današnja skupščina izredna in je razdobje od redne skupščine do danes zelo kratko, ne bom podrobno razčlenjeval dela Zveze v tem razdobju. Grem tudi preko vseh tistih znanih vprašanj, ki se ponavljajo od skupščine do skupščine vedno znova in ne manjkajo na dnevnem redu nobenega naših zborovanj. Ponavljajo se te zadeve, kar je znak, da so ostale še vedno neizpolnjene.

Naše zahteve še vedno nerešene

Kljub vsem obljubam in zagotovilom na odločujočih mestih kar ni in ni mogoče doseči rešitve.

Pred ureditvijo važnih vprašanj

Prihodnji ponedeljek bo zasedala Centralno predstavništvo zvez trgovskih združenj. Seja je v Beogradu in je dnevni red tokrat izredno važen.

Poleg poročila predsednika g. Nedeljka Savića o tekočih vprašanjih, je na dnevnem redu volitev članov za jugoslovanski-bolgarski gospodarski odbor v smislu sklepa trgovskega kongresa v Ljubljani. Dalje se bodo določila načela, po katerih bo izdelan predlog kralj. vladi o izvedbi carinske unije med Jugoslavijo in Bolgarsko. Pa tudi ostale točke dnevnega reda so izredno važne, tako vprašanje ustanovitve trgovske tiskarne, ureditve pisarne C.P. itd. Naš glavni odbor, ki se sestane po skupščini, bo o teh vprašanjih moral razpravljati, da dobim navodila za sejo C. P.

Če bo v času te seje g. predsednik vlade v Beogradu, bomo skušali doseči z njim konferenco, na kateri bi še enkrat temeljito razpravljali o vseh vprašanjih, ki so tvorila že predmet konferenc z

Nobenega malodušja!

Poprej sem navedel v glavnih črtah uspehe letošnjega leta v organizaciji, pa mislim, da bi bilo čisto napačno, če bi ob teh uspehih bili morda malodušni zaradi zavlačevanja rešitve znanih naših zahtev. Mi moramo le spoznati, da smo popreje delali narobe, ker smo postavljali zahteve, ne da bi bili poprej dobro organizirani in pripravili svojo vojsko, ki naj bi te zahteve podprla. Zato naše zahteve niso imele dovolj močnega poudarka in zato se tudi niso dovolj upoštevale. S porastom in ureditvijo organizacije pa dobivajo naše zahteve vsak dan večji poudarek, da imamo utemeljeno upanje, da se bodo v kratkem le začele uresničevati. Novi minister za trgovino prav gotovo ni izrazil želje, da se osebno udeleži seje našega C. P. samo zato, da bi se naše zahteve še nadalje omalovaževale. Naj bo že kakor koli, eno

Uredbo glede krošnjarstva nam je na kongresu obljubil bivši minister trgovine dr. Vrbanič v par tednih. Toda minili so tedni, minili so meseci, gospod minister se je poslovil od svojega urada, ne da bi bila stvar rešena. Tudi razgovori naših beograjskih tovarišev pod vodstvom predsednika g. Savića s predsednikom vlade, niso prinesli še rezultatov, čeprav je g. predsednik vlade priznal ne samo upravičenost in pravilnost naših zahtev, marveč tudi njih izvedljivost. Polagoma vendar vstaja v naših vrstah spoznanje, da moramo ubrati druga pota, da dosežemo izvršitev naših zahtev. Prihaja spoznanje, da po starih metodah ne pridemo do cilja in vsak dan je bolj jasna nujnost, da se odločimo za energično akcijo in za vsestransko aktivnost, če se nečemo prepustiti na milost in nemilost usodi. Trgovci mora biti po naravi svojega posla borbeni človek, pogumen in vztrajen, pa mislim, da je v naših vrstah malo takih, ki bi hoteli enostavno vreči puško v koruzo in čakati, da jih stare težki valjar razmer. Ni pa vsestranska aktivnost in borbenost, če samo ropotamo po naših zborovanjih in skupščinah, marveč je potrebna široko zasnovana akcija, pri kateri moramo sodelovati prav vsi brez izjeme. Danes je potrebna splošna mobilizacija trgovcev, potrebna je vsa odločnost, borbenost in požrtvovalnost, če hočemo prodreti s svojimi pravičnimi zahtevami. Pripravljani moramo biti tudi na ostre boje in velike žrtve, če se ne bo dalo s prepričevalno besedo in stvarnimi dokazi doseči ukrepov, ki so nam bili obljubljeni in ki so v resnici neodložljivi in nujni.

beograjskimi tovariši. Novi minister za trgovino g. ing. Kabalin je pa izjavil svojo pripravljenost pristopovati seji C. P., da tako dobi najtočnejša in najobjektivnejša poročila in informacije o naših stanovskih zadevah.

Kakor vidite, bo seja C. P. tokrat zelo važna in upam, da tudi uspešna. Na noben način ne mislim vreči puške v koruzo. Dognati hočemo tudi, kje so vzroki in ovire, da se naše upravičene zahteve ne izpolnjujejo, čeprav je g. predsednik vlade za skoraj vse glavne točke našega memoranda izjavil ne samo, da so upravičene, marveč tudi izvedljive. Kdo potem onemogoča izpolnitev, kdo ovira ureditve teh vprašanj? To vprašanje mora biti razčiščeno tokrat v Beogradu, kajti mi hočemo vedeti, kdo je za nas in kdo proti nam! Nam je igranja slepih miši dovolj! Ljubša nam je odkrita borba, pa da vidimo kdo bo jačji. Vse se je menjavalo, menjavale so se tudi vlade, trgovci pa še vedno stojimo in bomo stajali trdni, borbeni in svestni svojih pravic.

je gotovo, da je od trdnosti in odločnosti naših organizacij ter od enotnosti in zavednosti nas samih predvsem odvisen uspeh. Zato se moramo okleniti s še večjo vnemo naših organizacij, da bomo ne samo uspeli v svojih zahtevah, ampak, da bomo lahko odločilno vplivali tudi na rešitev mnogih prevažnih narodnih vprašanj, za katera se menda edino trgovski stan resno in živo zanima.

Vsenarodni pomen našega boja

Samo mi trgovci vodimo v resnici boj proti tujemu kapitalu, mi delamo dosledno za našo gospodarsko osamosvojitve. In če bo kdaj dobro in pravilno rešeno pri nas davčno vprašanje, da bodo tudi tuja podjetja obdačena najmanj tako kakor mi, bo to le naša zasluga. Zboljšanje prometa, poenostavlje-

nje državne in samoupravne uprave, odprava slepega birokratizma in pretiranega centralizma, vse to so vprašanja, za katera se borimo v prvi vrsti mi in dostikrat tudi edino mi.

Organiziranost trgovstva je zato tudi državna in narodna potreba in naše delo v tej organizaciji je važno narodno delo, na katero smo ponosni.

Kolikor večja bo zavednost, discipliniranost in požrtvovalnost vseh trgovcev, toliko večji, hitrejši in izdatnejši bodo uspehi naše akcije. Če bomo vsi trdno povezani, složni, odločni in požrtvovalni, sem res radoveden, kdo bo tvegaj bo s 120.000 trgovci Jugoslavije! Mi smo skušali in skušamo s pametjo in z apelom na pamet priti do svojih pravic. Če pa na ta način ne bo mogoče, bomo pokazali, da je v nas tudi dovolj moči, da odstranimo vse ovire in dosežemo, za kar smo se odločili.

Naše trgovstvo je bilo dovolj dolgo izrabljano in je tlačnilo raznim političnim strankam, režimom in vsem mogočim in nemogočim faktorjem, ki so vsi poznali trgovce le takrat, kadar so jih potrebovali. Ko pa smo samo omenili svoje zahteve, nas ni hotel nihče poznati. Tako se nam je godilo, ker smo bili razcepljeni in neorganizirani. Danes pa je trgovstvo edino in organizirano, ono se ne bo dalo več izrabljati in bo služilo le čistim in resničnim interesom narodnega gospodarstva, sledeč smernicam, ki si jih samo postavljajo. Naše smernice so jasne, trdne in enotne so naše vrste, pa je zato

predsednik Zbornice Ivan Jelačin

Zahvaljuje se za pozdrave in za čestitke k odlikovanju, ki ga je prejel za svoje delo, katero opravlja že skozi desetletja.

Nato je v tople občutenih in patriotičnih besedah govoril o zadnjih velikih dogodkih ter o njihovi pomembnosti za nadaljnji razvoj v Evropi ter zlasti za male narode. Navedel je celo vrsto dejstev, ki jih je mogel ugotoviti ob priliki kongresa Mednarodne trgovske zbornice v Berlinu lanskega leta. Bil je to velik kongres, ki se ga je udeležilo nad 1000 delegatov iz 50 držav in samo iz Jugoslavije je bilo 30 delegatov. Omenjal je govor maršala Göringa ter pomembni govor takratnega predsednika Mednarodne trgovske zbornice v. Vlissingena, ki je opozarjal, da se more veliki kapital odločiti za investicije le, če ima jamstvo mirnega dela. Spominjal je tudi na njegove besede o avtarkiji, ki je mogoča le za zelo velike države, ki imajo skoraj vse surovine doma. Edino Združene države Sev.

v naših srcih globoka vera v zmago. Zanašamo se le nase, na moč svojih organizacij in se pri tem opiramo na pravico in poštenost.

In kakor je v preteklih dobah slovenski trgovec začel boj za gospodarsko osamosvojitve v najobupnejših razmerah, ter z vztrajnostjo, nezlomno voljo in pridnostjo uspešno odrival kapitalno nadmočnega tujca ter ustvarjal podlago za naš narodni razvoj, ravno tako vidi današnji slovenski trgovec jasno svojo veliko nalogo.

Ko smo v lastnih vrstah dosegli enotnost in složnost, moramo postaviti vse sile, uporabiti ves svoj vpliv in sposobnosti za združenje vseh pozitivnih sil naroda v enoten napor za rešitev najvažnejših narodnih vprašanj in izgraditev lepše in varnejše bodočnosti našega naroda. Mnogo premajhni smo, da bi si smeli dovoliti še naprej nesmiselno razdvajanje in cepčenje. Odvrzimo vse malenkostne in manj važne razlike in zavedajmo se, da živimo v času, ko je usoda in bodočnost naroda lahko vsak dan na kocki.

Slovenski trgovci se zavedamo resnosti dobe, v kateri živimo, pa moramo in hočemo s svojim delom in zgledom neprestano opominjati tudi vse ostale stanovce k složnemu in doslednemu delu za narodno edinost in strnjeno, kar edino nam lahko zagotovi boljšo bodočnost.

(Dolgotrajno in viharno ploskanje je sledilo poročilu predsednika Staneta Vidmarja.)

K besedi se je oglasil

Amerike, Rusija in Britanski imperij bi morebiti mogli čisto izvesti avtarkijo. Navedel je tudi besede predsednika v. Vlissingena, da rožljanje s sabljo ne more koristiti gospodarstvu, ki potrebuje za svoj razvoj politični mir.

Predsednik Jelačin je nato govoril o naših simpatijah za češko-slovaški narod ter o visokem vzgledu solidarnosti ter popolne nacionalne enotnosti, ki jo je dal češki narod. V zvezi s tem apelira na Zvezo, da tudi ona dela v tem duhu. Na vse trgovce pa apelira, da pozabijo na vse malenkosti in na vse osebne spore.

Bodočnost Jugoslavije je v tem, če bo tako upravljana, da bodo vsi njeni državljani zadovoljni. Ko je še govoril o nujni potrebi čim tesnejših stikov z Bolgarsko, je še enkrat poudaril nujno potrebo složnega dela vseh.

Z velikim odobravanjem je bil sprejet njegov govor, nakar je prešel predsednik Vidmar na naslednjo točko dnevnega reda

za volitve predsedstva

Soglasno in z odobravanjem so bili izvoljeni: za predsednika Stane Vidmar, za 1. podpredsednika Ferdo Pinter iz Maribora,

za 2. podpredsednika Anton Verbič, predsednik sekcije špeceristov v Ljubljani in za blagajnika Pavel Fabiani iz Ljubljane.

Samostojni predlogi

Tajnik Skaza je nato prečital resolucijo, kakor jo je izdelal odbor za resolucije na podlagi samostojnih predlogov združenj.

O predlogih ter v zvezi z njimi se je razvila daljša debata, katere se je udeležila večina delegatov, ki so tudi stavili razne dodatne predloge. Tako je predlagal

podpredsednik Verbič, da se vstavi resoluciji dodatek, da se razveljavi odlok min. za soc. pol. in ljudsko zdravje, da smejo zdravilna zelišča prodajati samo lekarnari. To je vseskozi protiljudski odlok, ker so postali zaradi tega odloka razni zdravilni čaji za revne sloje predragi!

Dr. Pless se pridružuje temu predlogu in navaja, da je bilo prepovedano prodajanje zelišč v trgovinah z navadnim odlokom. Zbornice so zato zahtevale, da se ta

odlok razveljavi. Namesto tega pa se je zgodilo, da je izšel nov odlok, s katerim se prepoveduje še prodaja vate in obvezilnega materiala v trgovinah. Dr. Pless omenja, da se je že pripravljaj odlok, s katerim se je hotela prepovedati celo prodaja parfumerij in celo mila ter mineralne vode in hotela podeliti edina pravica prodaje teh predmetov lekarnam. Pravočasni nastop zbornice pa je ta odlok vendarle preprečil.

Zato je prav, da se doda resoluciji še predlog g. Verbiča, ker nikakor ne sme ta stvar zaspati.

Predlog g. Verbiča je bil nato soglasno sprejet.

G. Škrbec predlaga, da se doda resoluciji še zahteva, da izplačujejo podružnice Narodne banke tudi malim lesnim trgovcem pri odkupovanju italijanskih klirinških

nakaznic 25% skonto. Soglasno sprejeto.

V smislu sklepa predkonference je skupščina sprejela tudi predlog,

Slučainosti

Posl. Stanko Lenarčič poroča, da je bil pred kratkim v Beogradu in tam izvedel, da se v Srbiji zelo intenzivno dela za realno zblizanje Jugoslavije in Bolgarske. Tako delata v tem smislu zlasti bolgarska duhovščina in mladina. Kar pa je posebno razveseljivo, je tudi v bolgarski vojski mnogo resne volje za razširjenje tega zblizanja. Pojavljajo pa se tudi neke ovire v Beogradu in zato apelira na trgovstvo, da še z večjo odločnostjo dela za uresničenje tega velikega cilja. (Odobranje.)

Podpredsednik Pinter govori o

Davčna vprašanja in davčne težave

Predsednik združenja v Kranju g. Berjak vprašuje, kako daleč segajo pravice fin. kontrolnih organov pri pregledovanju računov?

V zvezi s tem poroča g. Globočnik, da so zadnjič v Trzinu prišli v trgovino fin. organi, si samolastno vzeli račune iz predala, pregledovali vsebino raznih sodov itd. Prosi za pojasnilo, če imajo to pravico.

Predsednik Vidmar in Jelačin pojasnjata, da fin. organi nikakor nimajo te pravice. Vsak tak primer naj prizadeti takoj javijo Zvezi, ki bo potem takoj poskrbela, da bo fin. direkcija nastopila proti vsaki takšni samolastnosti.

O samolastnosti nekaterih fin. organov so navedli tudi drugi delegati razne konkretne primere.

Predsednik Združenja za mariborski okoliš g. Kostanjšek navaja tudi takšen primer, khrati pa je tudi navedel, kako treba proti takšnim samolastnostim nastopiti. Trgovci, ki je z vso pravico nastopil proti takšnemu organu, je bil od davčne uprave obsojen na 2000 din, ko pa se je Združenje proti tej obsodbi pritožilo na ministrstvo, je bila kazen popolnoma črtana. Tudi sama si morajo pomagati združenja!

G. Malesi vprašuje, če drži okrožnica Zveze, da so samouprave doklade odbitne, kar davčna uprava tega ne priznati. Predsednik Vidmar pojasni, da so po razsodbi državnega sveta te doklade v resnici odbitne, davčna uprava pa je na stališču, da se nje ta razsodba ne tiče, temveč se naj vsak davčni zavezanec, če ni z njenim stališčem zadovoljen, pritoži na državni svet. Ni zato druge pomoči, kakor da se vsak tega pravnega sredstva poslužiti, ker je gotovo, da bo državni svet njegovi pritožbi ugodil.

Daljša debata se je razvila zlasti glede vprašanja ključa za odmero davčne podlage.

Zbor svetnik Fazarine je namreč opomnil, da je Zveza poslala fin. direkciji svoje mnenje o podlagi, po kateri naj se ocenjuje dohodek trgovcev. Vprašuje, kdaj se je to zgodilo in kdo je to storil. Ugotavlja, da je tisto mnenje Zveze povzročilo silno mnogo težav in v davčnih odborih so imeli zelo

Patriotične dolžnosti trgovstva

Podpredsednik Verbič je navezal na besede predsednika Vidmarja zaradi zadnjih velikih in zalostnih dogodkov. Pravilne so bile te besede in vsi jih odobravamo.

Ni pa prav, če se slišijo govornice, češ sedaj smo pa mi na vrsti in podobno. Noben izobraženec ne sme pustiti, da se širijo takšne govornice. Tudi mi trgovci moramo proti njim nastopiti in pojasniti vsem, da je Jugoslavija močna država, ki se more in tudi zna braniti.

Nacionalna dolžnost pa je tudi,

da se vabi k vsem sejam glavnega in ožjega odbora tudi vsakokratni predsednik lesnega odseka.

okrožnici Gasilske zajednice, v kateri se je trgovstvo prav nekvificirano napadlo. »Trgovski list«, ki je to okrožnico objavil v celoti, je že naglasil, da ne bomo trgovci vračali milo za drago in zaradi tega napada nastopili proti G. Z. in njenemu človekoljubnemu delu. Vendar pa tudi ne moremo dopustiti, da ne bi dobili za ta napad zadoščenja. Zato predlaga, da se Zveza zaradi te okrožnice pismeno obrne na Gasilsko zajednico ter zahteva primerno zadoščenje. (Soglasno sprejeto.)

Predsednik Vidmar je konstatiral, da je bilo to mnenje odposlano l. 1935., ko še on ni bil predsednik, in sicer ga je odposlal bivši tajnik Kaiser brez podpisa takratnega predsednika. Davčne uprave so namreč prosile, da se jim pošlje neki ključ, kako naj se ocenjuje dohodek trgovcev in nato je bilo poslano to mnenje.

Po daljši debati je prodrlo naslednje stališče: Načelno naj se takšna mnenja ne dajejo, če se pa dajejo, potem le v konkretnem primeru za podkrepitev pritožbe. Seveda pa se more navajati tudi v teh primerih ključ le za bruto dohodek. Splošni ključ pa je nemogoč, ker se morajo vedno upoštevati lokalne posebnosti. Zveza naj ponovno sporoči fin. direkciji, da od tajnika Kaisera l. 1935. poslano mnenje ne drži.

Nekateri delegati so govorili tudi o delu davčnih odborov ter je zlasti bil z odobravanjem sprejet govor g. Koširja, da mora biti delo davčnih odborov vedno nepristransko in pravično.

Na vprašanje, če ima davčna uprava pravico, da pleni dobroimetja trgovcev pri Poštni hranilnici, če so ti v davčnem zaostanku, je pojasnil dr. Pless, da je to sicer po zakonu dopustno, da pa se to nikjer ne dogaja v tej meri ko v Sloveniji. Ni pa to niti priporočljivo za Poštno hranilnico samo in zato se je Zbornica s posebno vlogo obrnila tudi na gen. direktorja P. H. in ga opozorila na nujno potrebo, da se ta praksa odpravi, ker je škodljiva tudi za P. H. samo.

Krošnjarstvo

Daljša debata se je razvila tudi zaradi krošnjarstva. Poleg privilegijev konsumov je krošnjarstvo ona nerešena zadeva, ki najbolj boli vse trgovstvo, zlasti pa požejsko. Zato je naravno, da je krošnjarstvo tudi ena glavnih točk vseh trgovskih zborovanj. Zveza bo seveda temu vprašanju tudi v bodoče posvečala največjo pažnjo.

da gremo na roke le domačim potnikom. Danes pa se pogosto dogaja, da je trgovec bolj ustrežljiv tujemu potniku, ko domačemu. To se mora nehati in vsak trgovec mora od tuje firme zahtevati, da da pošlje k njemu kot svojega zastopnika le našega človeka. Samo od nas samih je odvisno, če se bo vprašanje tujih potnikov in zastopnikov pravilno rešilo.

Prav tako treba obsojati grdo razvado, da takoj vsakemu tujcu govorimo o vseh napakah, ki jih ima naša mlada država. Nič čudnega ni, če potem tujci mislijo, da

smo vsi nezadovoljni in da kar čakamo na drugo rešitev. S tem nastaja za nas zelo nevaren položaj. Zato se mora ta slaba razvada zatreti!

G. Roman Golob sporoča, da je združenje trgovcev v Ljubljani že začelo sistematično akcijo proti tujim potnikom in zastopnikom. Tako je sekcija manufakturistov sklenila, da v bodoče ne sprejme nobenega zastopnika tujih tvrdk,

Razmere na lesnem trgu

Predsednik lesnega odseka Skrbec je nato opisoval razmere na lesnem trgu.

Ko se je priključila Avstrija k Nemčiji, je vse govorilo, da se bo sedaj dvignil naš lesni izvoz v Italijo in Madžarsko. To upanje se ni uresničilo. Italijanski izvoz se je sicer dvignil, zaradi težav s plačili izvoza pa se je ustavil. Madžarska pa še vedno odlašala z uvozom lesa. Edino v Anglijo se je izvoz res dvignil, sedaj pa je popolnoma zastal, da imajo naši ljudje veliko škodo, ker jim je ostal pripravljen les.

Nikjer se pa ni zapisalo, da je Rusija tista, ki odloča na lesnem trgu. Če gre Rusija v London s cenami navzdol, potem občuti to naš zadnji prevoznik lesa. Ko se je očitalo Rusiji, da dela dumping na lesnem trgu, je zastopnik Exportlesa proti temu odločno protestiral, ker da ima tudi Rusija pravico zniževati cene, če delajo

Drugi predlogi

Delegat jeseniškega trgovstva poroča, da so bili zaman vsi apeli na Kranjsko industrijsko družbo, da ne ustanovi delavskega konsuma na Jesenicah. Ta konsum bo silno velik in bo imel 30 nameščencev. Skoraj ravno toliko trgovcev bo potem zaradi tega konsuma uničenih. Če že ustanovi KID konsum, potem naj ga ustanovi le za svoje uradništvo, ne pa tudi za delavce, katerih je na Jesenicah okoli 7000.

Prosi Zvezo, da znova intervencira pri KID, da vendar ne ustanovi tega konsuma, ker je ta ne samo čisto nepotreben, temveč tudi v nasprotju s solidarnostjo gospodarskih stanov. Ni naloga industrij, da bi uničevale trgovce, temveč da složno z njimi na podlagi prave delitve dela skrbijo za napredek gospodarstva.

Predsednik Vidmar obljubi, da bo storila Zveza vse, kar je v njeni moči, da se upravičeni želji jeseniških trgovcev ustreže.

V debati so izrekli g. Rojnik iz Slov. Bistrice, g. Stermecki iz Celja in drugi več želji, kako naj bi se zboljšal »Trg. list« in katere

Resolucija

Zveza trgovskih združenj dravske banovine je na svoji izredni skupščini v Celju dne 5. oktobra 1938 soglasno sklenila naslednjo resolucijo.

1. Objubljena uredba o krošnjarstvu ni bila kljub ponovnim urgencam niti do danes izdana. Medtem se krošnjarjenje nevarno širi in je zavzelo že katastrofalen obseg. Zavlačevanje izdaje uredbe o krošnjarstvu daje krošnjarjem potuho, da se že redno dogajajo nasilja krošnjarjev nad prebivalstvom in trgovci.

Če se iz katerih koli razlogov ne bi mogla izdati v doglednem času objubljena uredba, naj se vsaj s posebnim odlokom takoj in brezpogojno prepove vsako krošnjarjenje z manufakturnim blagom.

2. Težke posledice novega združnega zakona se kažejo vespovod in v borbi proti neenaki konkurenci propada čedalje več trgovskih obratov. Zato ponovno zahtevamo, da se vse nabavljalne in konsumne zadruge obdačijo tako ko vse druge trgovine.

ki nima s seboj slovenskega ali srbskohrvatskega spremljevalca. Nekatere tuje firme so se tej zahtevi manufakturistov že prilagodile.

Nadaljevati je treba akcijo, da smejo biti zastopniki tujih firm samo naši ljudje. Danes je na tisoče teh zastopnikov tujcev in ti imajo po 5—15.000 din mesečnih prejemkov. Tudi našim ljudem bi prišla takšna plača prav.

tako tudi druge evropske države. Zagrozil je, da bo Rusija izstopila iz sredozemskega lesnega odbora, če se očitek o njenem dumpingu ne prekliče. Nato je dobila Rusija zahtevano zadoščenje.

Sedaj je Rusija znižala izvozne lesne kvote in položaj se je nekoliko zboljšal.

Nemčija je res kupovala pri nas mnogo lesa, toda samo les, ki ga je potrebovala za vojsko. Ves mehki les pa je kupovala le v Rusiji in ne pri nas.

Razveseljivo pa je, da se je povečal odjem lesa na domačem trgu, kar dokazuje, da so se gospodarske razmere pri nas zboljšale.

Vendar pa o resničnem zboljšanju razmer na lesnem trgu samemu še ne moremo govoriti, kar najbolj dokazuje to, da še vedno stoji 20% lesnih obratov in da je preje delalo v Ljubljani 24 polnojarmenikov, sedaj pa delata le 1—2.

novi rubrike naj bi list uvedel. (Vsi ti predlogi se bodo obravnavali na prvi seji konzorcija »Trg. lista«.)

Govorilo se je še o pomanjkljivosti pri našem sadnem izvozu, zlasti pa je vzbudila pozornost vest, da plačuje Nemčija našim izvoznikom, ki so nemške narodnosti in v Jugoslaviji naseljeni, jabolka po 4 RM pri 100 kg dražje kakor pa izvoznikom jugoslovanske narodnosti. To razlikovanje se mora na vsak način odpraviti.

Predsednik Vidmar je nato konstatiral, da je tudi izredni občni zbor trgovcev potekel v popolni soglasnosti in slogi in da moremo biti zato prepričani, da bo delo Zveze v bodočem letu lepo napredovalo.

Predsednik trg. odseka Albin Smerkolj je nato v lepih besedah izrekel svoje priznanje predsedniku Vidmarju za njegovo delo ter želel, da bi v isti solidarnosti, kakor ta občni zbor, potekalo tudi vse nadaljnje delo Zveze.

Z zahvalo vsem delegatom je nato predsednik Vidmar zaključil občni zbor.

pore, ki jih mora zlasti trgovstvo podeljevati vsak dan tem »beračem«, ne zaležejo, ker tudi navadno ne pridejo v prave roke. Zato zahtevamo, da se podpiranje obubožanega prebivalstva ter res potrebnih ljudi uredi v sporazumu z občinami in prizadetimi činitelji enolno za vso banovino.

6. Skupščina prosi kr. bansko upravo, naj prekliče odlok, s katerim je bilo naročeno vsem ljudskim šolam, da morajo začeti s 1. oktobrom obvezno nakupovati vse knjige in šolske potrebščine izključno pri banovinski zalogi šolskih knjig, ker je ta odlok škodljiv in krivičen za trgovce.

7. Prav tako prosimo bansko upravo, da prekliče odlok, s katerim se je upravnim oblastvom prepovedalo potrjevati račune za knjige ali šolske potrebščine, če niso bile kupljene pri banovinski zalogi šolskih knjig.

8. Ob cerkvenih slavnostih se pojavljajo na deželi šušmarji, ki ponujajo najrazličnejše blago. Prosimo kr. bansko upravo, da v interesu državne uprave naroči vsem podrejenim uradom, da poostre kontrolno nad šušmarji in krošnjarji ob takih slavnostih, enako pa tudi ob sejnih in tržnih dnevih.

9. Naprosimo Narodno banko, da dovoli svojima podružnicama v dravski banovini, da podobno, kakor je dovolila za lastnike malih žag, odkupujeta italijanske klirinške nakaznice z 25% skonta tudi za male lesne trgovce.

Seja glavnega in ožjega odbora Zveze

Takoj po občnem zboru je bila seja glavnega odbora, ki ga tvorijo poleg štirih članov predsedništva (predsednika Vidmarja, podpredsednikov Pinterja in Verbiča ter blagajnika Fabianija) še 29 zastopnikov združenj, večinoma predsedniki združenj. Na seji glavnega odbora so bili izvoljeni v ožji odbor ali eksekutivo Zveze naslednji člani glavnega odbora:

Za bivšo ljubljansko oblast: Fran Berjak iz Kranja, Vinko Saunik iz Radovljice, Josip Turk iz Novega mesta in Stanko Lenarčič, predsednik združenja v Logatcu.

Iz bivše mariborske oblasti pa so bili izvoljeni:

Fran Čeh, predsednik Združenja v Murski Soboti,

Ivan Snoj, predsednik združenja v Pluju,

Ludvik Kosir iz Prekope pri Vranskem ter zbornični svetnik Fazarine iz Celja.

Ožji odbor se je takoj nato sestel k seji. Na dnevnem redu je bila samo ena točka: imenovanje tajnika Zveze. Preds. Vidmar je poročal, da je bilo skupno vloženi 31 prošenj. Vse prošnje je prečital, nakar so člani ožjega odbora pretehtali vse prošnje ter po daljši debati sklenili, da se imenuje kot tajnik Zveze dr. Ivo Pustišek iz Ljubljane.

Seja Strokovnega odbora za lesne proizvode

Danes v petek se začne v Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine seja Strokovnega odbora za godne proizvode s tem dnevnim redom:

1. Poročila in debata o delu mednarodnih organizacij lesnega gospodarstva (ETEC, EBC, odbora za izkoriščanje lesa).

2. Izvedba sklepov protokolov iz Crikvenice.

3. Trgovinski odnosi z Italijo.

4. Vprašanje lesnega izvoza na Madžarsko.

5. Izvoz zabojev za pomaranče v Palestino.

6. Izvoz železniških pragov v Belgijo in na Holandsko.

7. Splošni položaj na lesnem trgu ter naš lesni izvoz.

8. Predlogi za spremenbo cenika fin. ministrstva.

9. Slučajnosti.

Politične vesti

General Syrový je sestavil svojo drugo vlado, ki je bila v sredo zvečer imenovana. Glavne spremembe v novi vladi so, da je prevzel zunanje ministrstvo dosedanji čl. poslanik v Rimu dr. Chvalkovsky, notranje ministrstvo Jan Černý, železnice general Gajdeš in javna dela general Husarek, ministrstvo za socialno politiko pa praški župan Zenkl. Nova vlada se smatra kot vlada močne roke. Poleg obeh slovaških ministrov, ki sta ostala v vladi, se bo imenoval v kratkem še poseben slovaški minister.

Takoj po imenovanju druge vlade generala Syrovega je poslal prezident dr. Beneš generalu Syrovecu pismo, v katerem mu sporoča, da odstopa kot predsednik republike. V svojem pismu pravi, da odstopa, ker so zadnji dogodki skoraj do temeljev spremenili pogoje za nadaljnje življenje in razvoj češkoslovaške države. Izvoljen v čisto drugih okoliščinah, ne more dopustiti, da bi bila njegova oseba ovira razvoju, kateremu se mora čsl. država sedaj prilagoditi. Še posebej je treba gledati sedaj na to, da vlada mir ter dobro razmerje s sosedi. Pravkar se je posrečilo sestaviti novo vlado, ki mora biti vlada miru in reda ter stremjenja po gospodarski in socialni rekonstrukciji ter splošne obnove. Prepričan je, da bo imela vlada tudi pri tem popoln uspeh. Sam za svojo osebo pa smatra za potrebno, da izvaja posledice iz nove situacije ter se umakne s svojega visokega položaja. To je potrebno tudi zato, da olajša vsem, da store svojo dolžnost do naroda tudi v novem položaju. Zahvaljuje se vsem svojim sodelavcem ter je prepričan v dno svoje duše, da bodo skoraj nastopili boljši časi, časi mirnega in plodnega dela in blagostanja vse češkoslovaške države in vsega češkoslovaškega naroda.

Pred svojim odstopom je sprejel predsednik dr. Beneš člane prve vlade gen. Syrovega v poslovilni avdienci ter jim med drugim dejal: Kar se dogaja okoli nas, zahteva tudi spremembo v naši notranji in zunanji politiki. Zato smo morali spremeniti sestavo nove vlade. Ko je pozneje sprejel predsednik Beneš člane nove vlade gen. Syrovega, je med drugim dejal: Vi ste vlada obnove in napornega gospodarskega stremjenja. Vi ste vlada, ki naj posveti vse svoje sile edinemu cilju, da da narodu in državi močno moralno oporo ter vsem vzbudivo voljo, da z napornim delom popravimo nastalo škodo.

Ministrski predsednik gen. Syrový je nato podal po radiu deklaracijo nove vlade. V tej poziva ministrski predsednik vse državljane, da složno delajo za ustvaritev nove, zdrave in delovne Češkoslovaške. Naša zunanja politika se bo v bodoče ravnala po načelu: prijateljski odnosi z vsemi državami, zlasti pa s sosedi! Meje naše države se spreminjajo in živeli bomo na manjšem ozemlju, toda zadostno velikem za naše preživljanje. Organizirati moramo javno upravo tako, da se bo mogla oprati na vse ustvarjalne sile naroda, tudi na Slovake in Podkarpatske Ruse. Izvedli bomo zato najširšo decentralizacijo, ki bo slonela na sodelovanju centralne vlade z avtonomnimi pokrajinskimi organi. Organizirati se moramo kot armada, v kateri vsaka komponenta natančno izvršuje svoje naloge. Živeli bomo morda nekoliko skromneje, toda naša republika ima vse pogoje za življenje. Vodilno načelo naše gospodarske politike bo: delo in kruh za vse! Skrbeli bomo, da bo naša valuta stabilna, da pride do ravnovesja med industrijo in kmetijstvom in da se vse delo vrši v duhu brezkompromisne socialne pravičnosti. Le tam, kjer vsi delajo, je možno zdravo družinsko življenje, ki daje zdrave in krepke generacije. Stori bomo vse, da izpolnimo upravičene zahteve Slovakov in Podkarpatskih Rusov. Vsi v vladi se zavedamo, da sloni novo življenje republike edino na tesni povezanosti Čehov, Slovakov in Podkarpatskih Rusov.

Dr. Beneš odstop je napravil v vsej javnosti zelo močan vtis. Češkoslovaška javnost je bila globoko ganjena, a tudi v Franciji in demokratskih državah globoko obžalujejo odstop dr. Beneša. Nemški listi pa izražajo svoje zadovoljstvo, da je dr. Beneš odstopil.

Zunanja politika Češkoslovaške se bo popolnoma spremenila. Dosedanja politična orientacija Češkoslovaške je postala po Münchenskem sporazumu popolnoma brezpredmetna. Najbolj drastično karakterizira novo situacijo dnevnik »Lidové Noviny«, ki je objavil uvodnik z značilnim naslovom: »Zbogom Francija!«

Novi čsl. zunanji minister Chvalkovsky je bil sprejet v poslovilni avdienci od Mussolinija. Chvalkov-

sky je izjavil, da bo vodila češkoslovaška vlada politiko dobrega sosedstva z vsemi sosednimi državami.

Med Slovaki in praško vlado je bilo doseženo popolno soglasje. Sporazum obsega te točke: 1. Priznava se narodna individualnost Slovakov. 2. Slovaški jezik se prizna kot uradni jezik. 3. Ustanovi se slovaški zakonodajni zbor. 4. Ustanovi se avtonomna slovaška vlada. Njen odnos do praške vlade se v parlamentu naknadno določi.

Češkoslovaška se preuredi v federativno državo ter bo v bodoče razmerje med Češko in Slovaško približno isto, kakor je bilo med Avstrijo in Ogrsko. Obe državi bosta imeli skupno zunanjo politiko, vojsko in upravo državnih dolgov. Tako so se dogovorili na skupni seji vseh slovaških strank v Žilini in je gotovo, da bo praška vlada te sklepe tudi sprejela. — Takoj se je tudi sestavila slovaška vlada, ki ima zaenkrat 5 ministrov in katere predsednik je vodja ljudske stranke Tiso. — Enako stališče v državi kakor ga dobi Slovaška, zahteva tudi Podkarpatska Rusija.

V mednarodni razmejitveni komisiji so nastala prva težja nesoglasja, ker so Nemci zahtevali, da zasedejo nemške čete vse ozemlje, kjer je Nemcev več ko 50 odstotkov

in da imajo pri plebiscitu glasovalno pravico vsi, ki so bivali v teh krajih ob koncu svetovne vojne. Z večino svojih zahtev pa so Nemci prodrli.

Okrajne Češkoslovaške se nadaljuje in na seji razmejitvene komisije je bilo sklenjeno, da zasede nemška vojska takoj vse kraje, kjer je bilo po avstrijskem štetju iz l. 1910. več ko 50 % Nemcev. Na ta način bo prišlo pod Nemčijo okoli 800.000 Čehov. Nemci utemeljujejo to tudi s tem, da bo ostal nemški jezikovni otok v Jihlavi na Češkem.

Madžarska je poslala na angleško vlado noto, da se naj Podkarpatska Rusija oddeli od Češkoslovaške in razdeli med Madžarsko in Poljsko, da bi dobili te dve državi skupno mejo. Angleška vlada je izjavila, da te zahteve nikakor ne more podpreti.

Nemčija bo zahtevala sedaj kolonije, ker ni mogoče misliti, da bi bil 80 milijonski narod, kakor piše »Hamburger Fremdenblatt«, izrinjen iz kolonialnega udejstvovanja.

Angleški obrambni minister je izjavil, da jamstvo Vel. Britanije za meje nove Češkoslovaške še ni stopilo v veljavo, da pa smatra angleška vlada že sedaj za svojo moralno dolžnost, da stori vse, kar je

v njeni moči za obrambo Češkoslovaške, če bi bila ta napadena.

Litvinov je bil v Parizu, a se ni oglasil v zunanjem ministrstvu. To tolmačijo kot dokaz, da smatra sovjetska vlada, da je s sklenitvijo Münchenskega sporazuma ugasnila francosko-ruska zveza.

Med Italijo in Vel. Britanijo so se začela pogajanja za uveljavljanje starega italijansko-angleškega sporazuma. O pogajanjih obveščajo Angleži sproti francosko vlado.

Kot mednarodna vprašanja, ki se morajo po italijanskem mnenju čim prej rešiti, navaja rimski list »Tevere« naslednja: 1. revizija odnosa s Sovjetsko Rusijo, 2. rešitev španskega vprašanja, 3. reforma Zveze narodov, 4. rešitev kolonialnega vprašanja in 5. razdelitev surovin.

Sporazum v španskem vprašanju naj bi se dosegel po mnenju italijanskih listov na ta način, da bi se morali umakniti vsi prostovoljci iz Španije in velesile ne bi več dopustile nikakega podpiranja obeh strank niti z orožjem, niti z municijo niti z drugimi vojnimi potrebščinami.

Japonski vojski se je posrečilo, da je z zavzetjem mesta Džoka pretrgala železniško zvezo med Kantonom in Hankovom.

Pred splošno trgatvijo Obeta se dobra letina v severni Sloveniji

Kakor poročajo iz raznih vinogradnih krajev severne Slovenije, bo letošnja trgatve srednjedobra. Grozdje zori in se lepo razvija. Ako ostane vreme še nadalje ugodno, bo to precej popravilo kvaliteto letošnjega vinskega pridelka, od katerega živi na tisoče kmečkega ljudstva.

Ponekod se je trgatve že začela, vendar naši vinogradniki vedno znova zapadajo v svojo staro napako in prezgodaj trgajo. Vsi strokovnjaki, zlasti pa kmetijski referenti pri okrajnih glavarstvih ter Vinarsko društvo, pri vsaki priliki naglašajo, da se baš sedaj, tik pred trgatvijo, delajo velike pogreške. Vsak dan lepega sončnega vremena povzbuje sladkor v grozdju za nekaj odstotkov. Čim več sladkorja, močnejše in boljše bo vino. Šibkih vin nihče ne kupuje rad in nežlahtna kapljica tudi ne doseže ugodnih cen.

Poročila pravijo, da dež, ki je zadnje dni ponekod rosil, letos ne more škodovati grozdju, ker so jagode zdrave in krepke razvite. Zato tudi par dni rahlega dežja ne more povzročiti pokanja jagod in plesnitve. Nestrpnost in bojazen pred slabim vremenom lahko povzroči nepopravljivo škodo. Svetujejo, naj kmetje počakajo s trgatvijo vsaj teden dni, po možnosti pa še nekaj več in vino bo najmanj za eno stopinjo močnejše.

Kakor poroča vinarska in sadjarska šola v Mariboru, so tam ugotovili na raznem grozdju sladkorja do 18 stopinj. Seveda gre tu za najboljše, izbrano in s posebno vneto negovano grozdje. V mariborskem okolišju se po dosedanjih ugotovitvah giblje sladkor v grozdju med 15 in 17 stopinjami. Približno toliko je sladkorja tudi v grozdju Slovenskih gor in Haloz. V ljutomerskem okolišju je grozdje nekoliko slajše, vendar razlika doslej ni velika. Ako puste kmetje grozdje zoreti še kakih 10 dni, se bo sladkor gotovo pomnožil na najmanj 20 stopinj, pri sortnih trših gotovo še za več, tako da lahko računamo na 12 do 13 odstotno vino.

Kislina doslej še niso merili, kaže pa, da je letos ne bo preveč in da se bo gibala v normalnih

barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3

Telefon št. 22-72.

mejah. Predlanskim je bilo grozdje zaradi prevelike moče prekislo in je večinoma imelo grozdje veliko več ko 3% kislina. Storjeni so koraki, da dospo poročila o odstotku sladkorja in kislina čim prej v Maribor, kjer potrebuje podatke vinarska šola ter banovinski in sadjarski zavod v statistične in znanstvene svrhe.

Okrajna glavarstva poročajo, da so kmetijski referenti poskrbeli, da se pravočasno dodeli vinogradnikom trošarine prosl sladkor za

sladkanje mošta. Kjer je grozdje prekmalu obrano ali pa kjer je preveč kisline in je grozdje trpelo zaradi raznih ujov, bo treba vinskemu moštu dodati sladkorja, da se pri vretju doseže višja stopnja alkohola. Finančno ministrstvo je v to svrhu dovolilo iz državnih sladkornih tvornic na podlagi utemeljene in s potrdili kmetijskih referentov podkrepjene prošnje 4 kilograme sladkorja brez plačanja trošarine na hektoliter mošta.

A. B.

Enotne cene za sladkor

Množe se pritožbe trgovcev, da postaja prodaja sladkorja vedno težja, ker zaradi nelojalne konkurence in tudi zaradi »slajdranja« že itak silno pičli zaslužek vedno bolj peša.

Tako se dostikrat dogaja, da prodaja kak trgovca sladkor tudi po lastni ceni, torej v izgubo, samo, da bi s sladkorjem privabil odjemalce v svojo trgovino in izgubo pri sladkorju nadomestil s prodajo drmgih stvari. S tem »slajdranjem« se uničuje solidna trgovina. Temu »slajdranju« je zato treba napraviti konec!

Se mnogo težji pa je drug pojav, ki se ponavlja v zadnjem času vedno bolj pogosto. V naši državi se namreč razvija pri prodaji sladkorja, tega važnega potrošnega predmeta, konkurenčni boj, ki se že giblje tik ob paragrafih zakona o zatiranju nelojalne konkurence, dostikrat pa že pomeni tudi očitno kršitev tega zakona.

Stvar je v tem, da plačujejo sicer res vsi grosisti v tovarnah

sladkor po skoraj istih cenah, da pa se prevozniki stroški zaračunavajo zelo različno. Posebno v dravski banovini, zlasti pa v krajih ob savski banovini se ta razlika močno občuti. Nekatera podjetja si namreč skalkulirajo prevozne stroške v polni višini, druga pa jih zaračunavajo nižje, ker prevažajo sladkor s tovornimi avtomobili ter s tem znatno znižujejo prevozne stroške. Nekatera podjetja, kakor n. pr. železniške nabavljalne družbe pa itak plačujejo le polovico železniške prevoznine, da morejo že zato nuditi cenejši sladkor.

Na ta način so trgovci, ki kupujejo vagonске pošiljke, težko prizadeti. Ta neenakost pogojev se mora zato odpraviti in zato se morajo določiti enotne cene za vagonске pošiljke sladkorja po vsej državi.

V tem smislu se je tudi naša Zveza trg. združenj obrnila na ministrstvo za trgovino in industrijo s posebno vlogo.

Pojasnila o plačilnem prometu s Švico

Narodna banka je poslala Združenju bank in zavarovalnic v Novem Sadu naslednji dopis:

»V zvezi s točko 3. okrožnice dev. št. 45 z dne 30. julija t. l., ki se nanaša na podatke o blagovnih plačilih med Švico in našo državo ter v svrhu enotnega obveščanja Narodne banke, se opozarjajo pooblaščenji zavodi na naslednje:

1. Vsi pooblaščenji zavodi morajo čim prej obvestiti Narodno banko, če so odprli svoje račune pri Švicarski narodni banki v smislu sporazuma z dne 27. julija. Pooblaščenji zavodi, ki bi po tem obvestilu odprli svoje račune ali sedanje likvidirali, morajo o teh spremembah obvestiti Narodno banko.

2. Vsi pooblaščenji zavodi, ki imajo račune pri Švicarski Narod-

ni banki svoja poročila v smislu točke 3. okrožnice dev. št. 45-38 enotno po priloženem obrazcu ter pri tem vpisati samo one izvršene dispozicije s teh računov, ki se nanašajo izključno na blagovna plačila in na plačila to točki 5. okrožnice dev. št. 45 z dne 30. julija.

V primeru, da neki pooblaščenji zavod nima svojega računa pri Švicarski narodni banki, temveč izvršuje svoja blagovna plačila po kakem drugem pooblaščenem zavodu, mora ta zavod posredniškemu zavodu vedno označiti, da se plačilo izvrši po »blagovnem prometu s Švico« ter mu mora navesti vse potrebne podatke (kdo da naročilo, za koga, vrsto blaga in datum fakture), da more posred-

niški zavod vpisati te podatke v svoja mesečna poročila Narodni banki. Pri tej priliki se pooblaščenji zavodi ponovno opozarjajo, da plačevanje uvoza švicarskega blaga po sporazumu z dne 27. junija 1938 ni dovoljeno s čekom, bankovci ali na drug način, temveč samo s plačili na račun Švicarske narodne banke, na kateri način se plačuje tudi vse izvoženo blago. Naloge za izplačila se morajo poslati Švicarski narodni banki v duplikatu ter po možnosti na določenem formularju.

4. V dopolnitev zadnjega odstavka toč. 2. okrožnice dev. št. 45 morajo zavodi izvršiti »opravičbo« s priložitvijo potrdila o izvoru ali v primeru, če bi bilo to zadržano na carinarnici, s carinsko deklaracijo, na kateri mora carinarnica zapisati, da je potrdilo o izvoru izdal pristojni švicarski urad.

5. Ker predloženi podatki za mesec avgust ne ustrezajo popolnoma pogojem, morajo pooblaščenji zavodi v soglasju s to okrožnico ter po priloženem obrazcu ponovno predložiti podatke za mesec avgust.

Izvoz zabojev v Palestino

Redno uvaža Palestina vsako leto velikanske količine zabojev za pomaranče in citrone. Glavna dobaviteljica za zaboje oz. njih dele za palestinski trg je Romunija, kateri pa v zadnjem času vedno bolj konkurira Poljska. Na podlagi kompenzacijske pogodbe s Palestino je mogla Poljska povečati svoj izvoz zabojev. Tretja največja dobaviteljica je Sovjetska Rusija. Vendar pa njen izvoz pada.

Tudi jugoslovanski lesni industriji se je posrečilo, da je okrepila svoj delež na palestinskem lesnem trgu ter je lani mogla kriti že 10% palestinske potrebe po zabojih oz. delih zabojev.

Sedaj pa je izdala Romunija obsežne ukrepe, da bi čim bolj povečala svoj izvoz na palestinski lesni trg. V ta namen je sklenila romunska vlada novo trgovinsko pogodbo s Palestino na podlagi kompenzacij. S to pogodbo je določen Romuniji kontingent 300.000 zabojev za pomaranče. Ti zaboji se bodo izvažali po palestinski družbi »Citrus Exchange«. Od tega kontingenta bo prodala 60.000 zabojev romunsko-palestinska trgovinska zbornica. Ostalih 240.000 zabojev smejo uvoziti v Palestino samo one palestinske firme, ki dokažejo, da so v Romuniji kupile prazne zaboje oz. dele za zaboje, in sicer za 25 zabojev en zaboje pomaranč. Poleg tega je romunska vlada sklenila, da dobi vsak palestinski izvoznik, ki odpošilja romunske zaboje v Palestino, posebno premijo.

Na ta način si je zagotovila Romunija izvoz 6 milijonov zabojev. Ker je to vprašanje velike važnosti za naš izvoz zabojev in njih delov, bo o tem vprašanju razpravljala na svoji prihodnji seji strokovni odbor za lesne proizvode pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine.

Zunanja trgovina

Narodna banka je izplačala v italijanskem kliringu dne 5. oktobra nakaznice do št. 16.966 z dne 21. junija 1938. V drugih kliringih ni izprememb.

Z dekretom italijanskega fin. ministrstva je določena skupna vsota, ki se sme uporabiti v breme države za jamstvo kreditov za izvoz italijanskih proizvodov na 200 milijonov lir. Od te vsote se sme uporabiti največ 150 milijonov lir za izvoz v eno samo državo.

51urni teden je odredil maršal Göring. Novi delavnik ne bo veljal le v industrijskih, temveč tudi v drugih podjetjih.

Na podlagi francosko-angleškega sporazuma bo izvozila Francija od novembra do januarja 80.000 ton jamskega lesa, uvozila pa 120.000 t premoga.

**Naročajte in širite
„Trgovski list“!**

Denarstvo

Velik dvig obtoka bankovcev in posojil Narodne banke

Izkaz Narodne banke z dne 30. septembra navaja zelo velike spremembe, ki so bile večinoma povzročene zaradi napetih zunanje-političnih dogodkov ter s tem nastalim dviganjem vlog v denarnih zavodih. Nar. banka je priskočila denarnim zavodom sedaj prav zelo na pomoč ter so mogli zato tudi denarni zavodi popolnoma zadostiti svojim nalogam. Zato se je kriza tudi hitro premagala in ko je zunanje-politična napetost popustila, so se tudi že začele vračati vloge v denarne zavode, da je danes stanje vlog že skoraj isto ko pred krizo. Velika in usodna napaka, ki se je storila 1. 1931., ko je Narodna banka celo odpovedala kredite denarnim zavodom namesto da bi jim priskočila z novimi krediti na pomoč, se sedaj ni ponovila. Z zadoščenjem beležimo to, ker dokazuje to, da se Narodna banka sedaj v resnici trudi, da ohrani likvidnost naših denarnih zavodov.

Iz zadnjega izkaza Narodne banke navajamo naslednje podatke (vse številke v milijonih din):

Zlata podloga banke se je povečala za 0.17 na 1.832,4, zlato v tujini pa za 36.17 na 53.25, da je skupna zlata podloga narasla za 36.3 na 1.885,6.

Devize izven podloge so se povečale za 55.24 na 478.2.

Vsota kovanega denarja se je zmanjšala za 19,3 na 385,8.

Prav zelo so narasla posojila, kar dokazuje, da je Narodna banka res priskočila denarnim zavodom na pomoč. Menična posojila so se dvignila za 282,3 na 1.887, lombardna pa so padla za 29,46 na 69,85, da so se vsa posojila povečala za 252,8 na 1.947,6.

Razna aktiva so narasla za 304,2 na 2.469,0.

Obtok bankovcev se je povečal za celih 951,6 na 7.403,9.

Obveznosti na pokaz pa so padle za 608,8 na 1.636,4, kar dokazuje, da so denarni zavodi dvignili svoje naložbe pri NB.

Obveznosti z rokom so se povečale za 300 na 350, pasiva pa za 13,4 na 265,1.

Skupno kritje se je zmanjšalo od 2732% na 2680%, samo zlato kritje pa od 2706% na 2604%.

Obrestna mera banke je ostala neizpremenjena.

Podružnica Poštne hranilnice na Sušaku je začela s 1. oktobrom voditi poštno-čekovne račune. Podružnica ima številke od 48.001 do 50.000. Številke nad 50.000 ima Beograd.

Praga zopet notira na tujih borzah. V Curihu notira deviza Praga 15'10 (preje 15'30), v Berlinu pa je ostal tečaj Prage neizpremenjen (8'591-8'609).

Zaradi grozeče vojne so na Češkoslovaškem dvignili ljudje v denarnih zavodih za blizu tri milijarde Kč vlog. Sedaj so začeli ljudje zopet vračati denar v denarne zavode. Čsl. zavodi so mogli ves čas v polnem obsegu izplačevati vloge. Zlata in devizna podloga Češkoslovaške narodne banke se ni bistveno zmanjšala. Sedaj, ko je dovolila Anglija Češkoslovaški 10 milijonov funtov posojila, je še bolj zagotovljena stabilnost češkoslovaške valute.

Obtok bankovcev v Franciji je narasel v času od 15. do 22. septembra za 1382 na 109.567 milijonov frankov. Obtok angleških bankovcev se je v istem času povečal za 71,7 na 500,9 milijona funtov.

Po izkazu Madžarske narodne banke pa se je povečal njen obtok bankovcev za 60 milijonov pengov.

Po izkazu Švicarske narodne banke se je njena devizna podloga zmanjšala za 19,8 na 306,4, njena zlata pa za 1,64 na 2850,8 milijona šv. frankov. Istočasno pa se je povečal obtok bankovcev za 233,4 na 1933,0 milijona frankov. Se koncem avgusta je znašal obtok bankovcev samo 1.555 milijonov frankov, da se je torej v enem mesecu povečal za 378 milijonov šv. frankov.

Obtok bankovcev v Nemčiji je po izkazu Reichsbanke z dne 30. p. m. narasel v času od 23. do 30. sep-

Poljske surovine

Katere surovine omogočajo avtarkijo

Ameriški strokovnjaki, ki so pred kratkim proučili preskrbo sveta s surovinami, so ugotovili, da so le štiri dežele na svetu, ki bi si mogle privoščiti tako imenovano »avtarkijo«: Združene države, Angleški imperij, Sovjetska zveza in Francija s kolonijami. Nemčija ima po teh računih le tretjino potrebnih surovin. Poljska in Italija stojita še bolj v ozadju, za Nemčijo.

Poljska pa s temi ugotovitvami nikakor ni zadovoljna. Prepričani, da imajo na svojem ozemlju še velika ležišča neodkritih surovin, pridno preiskujejo svojo deželo. Med družbami, ki se odlikujejo pri tem delu, sta predvsem družba za nafto »Polmin« in »Gornješleska zadruga«, pa tudi državna podjetja, kakor n. pr. »Državni geološki institut«. Ker je Poljska dosti manj raziskana kakor njene sosede na zapadu, je zelo verjetno, da bodo iskanja uspešna. Preskrba s surovinami postaja v sedanjih časih posebno važna. Oviru za iskanje pa je pomanjkanje denarnih sredstev. Državni geologi so nekaki skavti, ki preiskujejo zemljo in pošiljajo vse, kar se jim zdi zanimivo, v preiskavo v Varšavo. Ako tam ugotove, da obeta najdba uspeh, se začne vrtanje. Ker pa stane eno samo vrtanje včasih stolisooče zlotov, je moral Drž. geološki zavod v zadnjih letih pustiti v nemar marsikatero mnogo obetajočo najdbo. Šele letos so dobili poseben fond za take raziskave. Ako pogledamo preskrbo Poljske s posameznimi važnimi surovinami, dobimo sledečo podobo:

Premog

Doslej je bilo znano le že stoletja izrabljano veliko ležišče premoga v Gornji Šleziji. Okrog leta 1930. so najdbe dale misliti na večje sklade premoga zapadno od poljskega mesta Kielce in pred dvema letoma tudi na vzhodu prav tako centralpoljskega mesta Lublina. Doslej niso teh krajev intenzivno preiskali. Z ustanovitvijo centralpoljskega industrijskega središča pa postanejo te najdbe silno važne. Ako se namreč odkrije, da so v onih krajih res veliki skladi premoga, bi imela Poljska novo veliko premogokopno središče, ki je daleč od meje, a blizu oboroževalni industriji in zato neprecenljive važnosti za primer vojne. V miru pa te najdbe res niso tako važne, ker je zaradi ogromnih zalog v Gornji Šleziji Poljska glede premoga popolnoma samostojna in še celo pušča neizrabljene velike sklade rjavega premoga na zapadnem Poljskem in v okolici Tarnopola.

Petrolej

Skoraj vsa industrija nafte je v rokah tujcev, ki jim je naravno le za profit, ne za draga poskusna vrtanja. Sedanji vreli so skoraj izrabljeni in čez dve leti je treba pričakovati, da bo morala Poljska začeti uvažati bencin, olje in podobno. Ze sedaj bi uvoz kakih 10.000 avtomobilov zadostoval, da jo prisili na uvoz bencina. Vrtanja za petrolejem so silno draga, ker je samo pri vrtanju po večjem

tembra za 1280 na 8413 milijonov mark.

Zlate rezerve ameriških bank so dosegle že rekordno višino 13.588 milijonov dolarjev. Samo v prvih treh tednih septembra so narasle rezerve za 475 milijonov dolarjev, kar je pač močan znak, kako velik je bil beg kapitala iz Evrope.

Francija bo valorizirala zlato zaklad Francoske banke in bo zato narasel od 56 na 86 milijard frankov, ker 1 frank ne bo več vreden 43 mg zlata, temveč le 28. Dobiček 30 milijard frankov pripade državi. S tem dobičkom bo mogla vlada odplačati skoraj ves svoj dolg pri banki. Seveda pa takšne operacije ne pomenijo resnične sanacije francoskega drž. gospodarstva.

ozemlju uspeh zagotovljen, in na Poljskem še posebno, ker bi bilo treba posebno v Karpatih silno globoko vrtati, najbrže do 1500 m. Privatni kapital se te naloge ne loti. Država pa se je odločila, da bo sedaj začela obširna in intenzivna raziskavanja, deloma po svoji lastni družbi »Pionir«, deloma po privatnikih, ki jim daje subvencijo iz posebnega fonda. Toda denarna sredstva niso dovolj velika, da bi zagotovila hiter uspeh. Poljsko nafto predelajo do nekako 60% v bencin, ostalo v lahka olja, težka olja itd. Bencina ima Poljska ravno še dovolj, nekatere derivate, kakor n. pr. parafin, pa lahko izvažata.

Zemeljski plin

Prav poseben zaklad ima Poljska v velikih zalogah zemeljskega plina na jugu Lvova v okolici Sanika in Jasla ter krajih med Dembico in Tarnovim, ki po površni cenitvi zadostujejo, da preskrbijo vso poljsko industrijo za nekaj desetletij z energijo. Pri tem je zemeljski plin dosti cenejši kot premog, tako da nastane vprašanje, zakaj Poljska sploh še izrablja svoje premogovnike in porablja premog v industriji. Plin pride deloma s pritiskom 60 atmosfer na površino, tako da ni treba črpalk, temveč ga kar v ceveh odvajajo h krajem porabe. Toda teh cevi še ni dovolj, da bi mogle biti vse industrije preskrbljene, razen tega pa nekatere, kakor rudniki in nekatere kemične tovarne, potrebujejo prav bistveno pomoč premoga in koksa.

Razen tega štedi Poljska svoj zemeljski plin za primer vojne; tako ga uporabljajo sedaj le one industrije, ki so prav v krajih, kjer plin izvira ter oboroževalna industrija, ki je dobila posebno dovodno omrežje za to. Vendar veliko te industrije še ne deluje, tako da se sedaj zemeljski plin izrablja le v majhni meri. A doslej odprte vrele, ki so razsipali plin v zrak, so sedaj zaprli in ustanovili priprave, da se plin shranjuje.

Železna ruda

Poljska ima mnogo najdišč železne rude, le da je v nji navadno malo železa. V celoti enije poljske zaklade železne rude na 165 milijonov ton, od katerih je znanih 62 milijonov. Poljska ruda ima povprek 30-40% železa. Največji rudniki železne rude so okrog Čenstohove. V drugem največjem najdišču Radom-Kielce zaradi velikih stroškov še malo pridobivajo. Sicer se pa najde v okolici Kielca tudi dobra ruda s 60% železa. Zelo važna je v poljski proizvodnji železa tako imenovana travna železna ruda, ki je ni treba kopati, temveč jo lahko nabirajo kmetje. Sedaj mnoge evropske dežele izrabljajo slabo rudo, ker se dobi dobra ruda na svetovnem trgu le v majhnih količinah in le po visoki ceni. Zaradi političnega položaja se bo pa sedaj tudi Poljska lotila izrabljanja slabe rude. Medtem ko so izkopali leta 1937, samo 1,13 mil. ton, mislijo leta 1940. izkopati 1,65 mil. ton. Istočasno intenzivno iščejo najdišča dobre rude, ki bi imela v sebi mnogo železa.

Cink, svinec in baker

Poljska ima 35.000.000 ton znanih rezerv cinkove in svinčene rude. Pred osmimi leti je bila Poljska glede te rude na drugem mestu na svetu za Združenimi državami. Od takrat so cene na svetovnem trgu tako padle, da so vsi rudniki razen enega, v Gješu, nehali obratovati. Bakra ima Poljska le v okolici Kielca, ker pa ruda ni dobra, je doslej niso kopali. Ves baker uvažajo iz inozemstva. V kratkem bodo preiskali sledove bakra v Voliniji.

Mangan

V središču Poljske v okolici Sandomira so že dolgo znani, a nerentabilni skladi mangana. Pred dvema letoma so našli velike sklade v skrajnem južnem končku Poljske okoli Čvičina. Ker je to ob romunski meji, so tudi Romuni preiskali svoje ozemlje in prav tako našli mangan. Imajo tudi vse možnosti, da najdišče izrabijo, medtem ko so na Poljskem kopalni in prevozni stroški tako visoki, da se zaenkrat izrabljanje skoraj ne izplača. Mislijo pa na skupno romunsko-poljsko izkoriščanje, ki bi bilo ugodno tudi za Poljsko.

Molibdenska ruda

Molibden je »vojna ruda«, ker se rabi ta kovina posebno za orodje, ki obdeluje jeklo, n. pr. za glajenje topovskih cevi. Zato ga nekatere države, posebno pa Nemčija sedaj nakupujejo in spravljajo v skladišča. Na Poljskem so našli to rudo v Voliniji, a še ne vedo, ali se bo izplačalo izrabljanje. Drugih »vojnih rud«, kakor so nikelj, kobalt, volfram in vanadij, Poljska nima.

Surovine za kemično industrijo

Za pridobivanje žveplene kisline potrebni pirit se dobi v večjih količinah severno od Kielca. Kamena sol, ki se prav tako kakor pirit uporablja za izdelovanje razstreliv, se nahaja na Poljskem v ogromnih količinah. En sam rudnik vsebuje nekako poldrugo milijardo ton. Poljska najdišča kalijevih soli so za Nemčijo, Rusijo, Španijo in Francijo na petem mestu na svetu. Velike skrbi pa dela Poljski popolno pomanjkanje aluminija in magnezija.

Maribor dobi še en most

Ni dvoma, da je državni most čez Dravo, ki letos slavi svojo 25letnico, preobremenjen in da zlasti ob tržnih dneh ne zmore več naglo naraščajočega prometa. Ze več let se razpravlja o tem, da se napravi še en most. V poštev prihaja zaenkrat le zveza med predmestjem Meljem in Pobrežjem. Težave bodo tu precej velike, ker je pobresko obrežje zelo strmo in leži najmanj 20 metrov nad Dravo, dočim je meljska obala le nekaj metrov nad gladino reke. Pred več leti je bila akcija zelo živa in je Splošna stavbena družba že sondirala dno Drave. Tudi gradbeno ministrstvo je pristalo na to, da bi izjemoma dovolilo pobiranje mostnine, če se most zgradi, z nastopom gospodarske krize pa je padel načrt v vodo.

Sedaj je vprašanje drugega mostu zopet oživel. Inicijativo je dal ban dr. Natlačen, ki je v ponedeljek predsedoval posebni, v ta namen sklicani anketi. Anketa je ugotovila, da bi se most mogel napraviti, če vsi store svojo dolžnost. Industrija se je zavezala, da prevzame del bremen, ker se z mostom omogoči direktn dostop do Melja. Prispevali bodo nadalje h stroškom banovina, mestna občina, okoliški občini Pobrežje in Koški, okrajni cestni odbor in industrija. Stroški bodo znašali 13 do 15 milijonov dinarjev z ureditvijo dovoznih cest vred. Sredstva naj bi se našla z dolgoročnim posoji-

Tako dober tek vzbuja

naravna Rogaška slatina, da so se po zgodovinskih podatkih prebivalci okolice za časa lakote v 30letni vojni izogibali, piti to vodo, ker jim je povzročila prevelik tek.

lom. V načrtu je tudi preložitve državne ceste Ptuj-Maribor preko novega mostu, tako da bi morala potem prevzeti država vzdrževanje mostu in bi gotovo tudi država prispevala k amortizaciji gradbenega posojila. Sedaj se bodo napravili osnutki v glavnih potezah. Upati je, da tokrat akcija uspe.

Doma in po svetu

Monsignor dr. Jože Debevec, ravnatelj uršulinske gimnazije, urednik »Dom in Sveta« je umrl v Ljubljani v starosti 72 let. Pokojnik je bil silno marljiv kulturni delavec, velik tako kot pedagog in učitelj mladine, kakor kot pisatelj, prevajalec ter publicist. Za vedno pa je zapisano njegovo ime v slovenski književnosti zlasti zaradi dveh velikih njegovih del, »Vzorov in bojev« ter prevoda Danteljeve »Božanske komedije«. Obe deli imata trajno vrednost in bosta vedno v ponos slovenski književnosti. A tudi kot kritik je pokojnik povsem izpolnil svoje mesto. Vsi, ki so poznali blagega pokojnika, pa so ga cenili in spoštovali tudi zaradi njegovega krasnega značaja in njegove velike srčne kulture ter dobrodušnosti. Slovenski narod bo ohranil dr. Jožeta Debeveca za vse čase v hvaležnem spominu.

Pomorski odbor Balkanske zveze se sestane 12. oktobra v Beogradu ter bo zasedal 8 dni.

Jesensko zasedanje borz bo 7. in 8. t. m. v Novem Sadu. Na konferenci bodo razpravljali zlasti o uzancah. Ljubljanski borzo bo zastopal tajnik Kovač.

Carinski dohodki so znašali v 3. dekadi meseca septembra 64 milijonov din. Od avgusta do 30. septembra so dosegli vsi carinski dohodki 527,4, to je za 22,07 milijona din več kakor pa je bilo proračunano.

Trboveljski slaviki so prišli v Beograd, kjer so priredili pod vodstvom svojega voditelja učitelja Sulligova koncert. Iz Beograda odpotujejo v Bolgarsko, kjer bodo koncertirali v Sofiji in Perniku.

Višja šola za gostinski obrt se odpre dne 1. novembra v Beogradu.

Na vseh meščanskih solah v Ljubljani je bilo letos vpisanih 1075 učencev in 1345 učenk, skupaj torej 2420.

Za tehničnega ravnatelja železarnice KID na Jesenicah in v Javorniku je imenoval upravni svet KID dr. inž. Hermana Klinarja. Dosedanji zaslužni ravnatelj Dostal je moral zaradi težke bolezni odstopiti.

A. Westen je dobil, kakor poroča »Jugoslav. Kurir« dovoljenje, da postavi v Kneževcu pri Beogradu tovarno železnih izdelkov. Postavitve tovarne bo veljala okoli 15 milijonov din.

Kovina, I. jugoslov. kovinska industrija v Mariboru, je imela lani pri glavnici 1,87 in bilančni vsoti 7,5 milijona 2,04 (1,8) milijona din bruto prebitka in 6376 din čistega dobička.

Gledališča v Pragi, ki so se morala zapreti zaradi prepovedi vsake razsvetljave oz. zaradi grozečih zračnih napadov, so začela zopet obratovati.

Vlada gen. Syrovega je odredila demobilizacijo vseh letnikov.

Nova čl. vlada bo najbrže prepovedala komunistično stranko, ker bo zavladal v vsej češki notranji in zunanji politiki popoln preobrat.

Francoski parlament je sprejel pooblastilni zakon za gospodarsko in finančno obnovo države. Proti je glasovalo le 78 poslancev, od tega 73 komunistov; vzdržala sta se glasovanja vsega 202 poslanca, med njimi tudi Herriot. Štirje poslanci so bili odsotni.

Tudi Poljska je odklonila znanemu vodji makedonstvujuših Vanci Mihajlovu dovoljenje, da se sme nastaniti na Poljskem. Mihajlov se je nato vrnil v Turčijo, a mu turške vlade niso dovolile, da bi se izkrcal. Sedaj čaka na ladjo, da mu bo katera država dovolila izkrcanje. Pravica na svetu torej je še ni čisto izumrla!

Lesne cene na ljubljanski borzi

dne 6. oktobra 1938.
Tendenco: mlačna.

	Franko vagon nakl. postaja za m ²	
	od din	do din
Smreka, jelka:		
Hlodi I., II., monte	125—	165—
Brzjavni drogovi	120—	170—
Bordonali merkantilni	160—	180—
Filerji do 5/6'	165—	190—
Trami ostalih dimenzij	160—	185—
Skorete, kontčne, od 16 cm naprej	360—	410—
skorete, paralelne, od 16 cm naprej	430—	480—
skorete, podmerne, od 10—15 cm	340—	380—
Deske-plohi, kon., od 16 cm naprej	320—	340—
Deske-plohi, par., od 16 cm naprej	350—	390—
brusni les za celulozo	120—	140—
Kralice za 100 kg	38—	42—
Bukev:		
Hlodi od 30 cm naprej, I., II.	95—	135—
Hlodi za furnir, čisti, od 40 cm naprej	200—	230—
Deske-plohi, naravni, neobrobjeni, monte	250—	290—
Deske-plohi, naravni, ostrorobi, I., II.	400—	490—
Deske-plohi, parjeni, neobrobjeni, monte	320—	380—
Deske-plohi, parjeni, ostrorobi, I., II.	520—	640—
Hrast:		
Hlodi I., II., premera od 30 cm naprej	165—	305—
Bordonali	750—	850—
Deske-plohi, neobrobjeni	685—	735—
Deske-plohi, boules	850—	950—
Deske-plohi, neobrobjeni, I. in II.	710—	800—
Frizi I./II., širine 5, 6 in 7 cm	720—	790—
Frizi I./II., širine od 8 cm do 12 cm naprej	825—	935—

Oreh:		
Plohi, neparjeni, neobrobjeni I., II.	810—	940—
Plohi, parjeni, neobrobjeni, I., II.	950—	1100—
Brest:		
Plohi neobrobjeni I., II.	380—	430—
Javor:		
Plohi neobrobjeni I., II.	500—	600—
Jesen:		
Plohi neobrobjeni I., II.	770—	910—
Lipa:		
Plohi neobrobjeni I., II.	420—	530—
Parketi		
hrastovi, za m ²	58—	68—
bukovi, za m ²	35—	45—
Zelezni pragi 2'60 m 14x24		
hrastovi, za 1 komad	39—	47—
bukovi, za 1 komad	24—	30—
Drva		
bukova, za 100 kg	12—	14-50
hrastova, za 100 kg	9—	12-50
Oglje		
bukovo za 100 kg	43—	53—

Tržna poročila

Zitni trg

Na domačem pšeničnem trgu se je zopet pojavil Prizad kot kucec, najbrže pod vplivom zelo nizkih cen na tujih trgih. Pariteta za efektivno blago je v primeri z Rotterdamskom padla že na 61'15 din. Na tujih trgih cena pšenice še nadalje popušča.

Tudi na koruznem trgu je tendenca mlačna, kupčija pa v zastoj, ker se trgovci ne morejo še prav orientirati. V primeri s svetovnimi cenami so naše cene mnogo previsoke. Na svetovnem trgu se že čuti pritisk Chicaga, ker je imela letos Amerika zelo dobro žetev.

Sadni trg

Na dunajski sadni trg je prišlo dne 5. t. m. iz Jugoslavije 8 vagonov svežih češpelj, 10 vagonov grozdja in 3 vagoni jabolok. Grozdje je bilo v dobrem stanju in je doseglo primeroma dobro ceno. Češplje so na transportu precej trpele.

Na praškem trgu so se gibale cene za jugoslovansko sadje tako: izbrane češplje po 3'40—3'50 Kč, navadne po 2'70—3'20, smederevsko grozdje po 4'50 Kč za kg na debelo.

Mariborski trg

Na trgu dne 3. oktobra so bile te cene: Voli I. vrste 5—6 din, II. vrste 4 din, III. vrste 3 din; telice I. vrste 4 din, II. vrste 3 din, III. vrste 2'50 din; krave I. vrste 4 din, II. vrste 3 din, III. vrste 2'50 din; teleta I. vrste 7 din, II. vrste 6 din; prašiči špeharji 8 din, pršutarji 7 din za 1 kg žive teže.

Goveje meso I. vrste prednji del 10 din, zadnji del 12 din, goveje meso II. vrste prednji del 8 din, zadnji del 10 din, goveje meso III. vrste prednji del 6 din, zadnji del 8 din; svinjina 13 din, slanina 14 do 15 din, svinjska mast 17 din, čisti med 17 din; goveje surove kože 9 din, telečje surove kože 11 din, svinjske surove kože 6'50 din za 1 kg.

Pšenica 215 din, ječmen 205, rž 188, oves 185, koruza 195, fižol 250.

A. Šarabon LJUBLJANA

Uvoz kolonijalne robe

Veletgovina s špecerijo

Veleprazarna za kavo

Milni za dišave

Glavna zaloga rudniških vod

Brzjavni naslov:

ŠARABON LJUBLJANA

Telefon št. 26-66

Ustanovljeno leta 1886

Vam je pri snazenju štedilnika, jedilnega pribora, medenine, emajla, steklenine itd. res neobhodno potreben, ker vam osnaži vse brez uporabe kakih drugih pripomočkov. Ovoj z modro deklco je znak naše kvalitete. Za cenjena naročila se priporoča

SLAVIN!

Najugodnejše kupite

vsakovrstne trgovske knjige, kot ameriške žurnale, glavne knjige, blagajniške knjige itd. pri

A. Janežič, Ljubljana, Florjanska ul. 12-14

ker smo jim cene vsled velike zaloge v engros- in detajlni prodaji globoko znižali // Trgovina s papirjem, šolskimi, pisarniškimi in knjigoveškimi potrebščinami na debelo in na drobno Lastna industrija trgovskih knjig in šolskih zvezkov

krompir 100—110, seno 75, slama 40 din. jabolka I. vrste 500 din, II. vrste 350, III. vrste 200 din, hruške I. vrste 800 din, II. vrste 600 din, III. vrste 400 din, češplje sveže I. vrste 800, II. vrste 700, III. vrste 600 din. — Pšenična moka 300 din, koruzna moka 175 din za 100 kg.

Navadno mešano vino 10 din za 1 l, finejše sortirano vino 13 din za 1 liter.

Tržne cene v Celju dne 1. oktobra 1938.

Govedina: V mesnicah: 1 kg din 11—12, na trgu 10—12, vampov 6, pljuč 6, jeter 10—12, ledvic 12, 1 kg loja 6 din.

Teletina: 1 kg telečjega mesa din 10—14, jeter 14, pljuč 12.

Svinjina: 1 kg praščjega mesa din 15—18, pljuč 8, jeter 12, glave 9, slanina 16—17, suhe slanina 18 do 20, masti 18, sunke 20, prekajenega mesa 16—18, prekajenih parkljev 9, prekajene glave 12, jezika 20.

Klobase: 1 kg krakovskih din 20, debrecinskih 18, hrenovk 20, safalad 20, posebnih 16, tlačenk 16, polsuhih kranjskih 26, suhih kranjskih 30, braunšviških 10, salami 45 do 50.

Perutnina: piščanec din 12—20, kokoš 20—28, raca 20, gos 40, domači zajec 5—15.

Ribe: 1 kg krapa din 14, postrv 50. **Mleko, maslo, jajca, sir:** 1 liter mleka din 1'75—2, kisle smetane 10 do 12, 1 kg surovega masla 24—28, čajnega masla 30—36, masla 24, bohinskega sira 24—28, trapistovskega sira 16—28, polementalkega sira 30, sirčka 6, eno jajce 1.

Kruh: 1 kg belega kruha din 4'50, 1 štruca v teži 45 dkg din 2, v teži 90 dkg din 4, 1 kg črnega kruha din 3'75, 1 štruca v teži 54 dkg din 2, v teži 108 dkg din 4, 1 kg polbelega kruha din 4, štruca v teži 50 dkg din 2, žemlja mala din 0'50, velika din 1.

Sadje: 1 kg jabolok 3—5, 1 kg hrušk 6—8, breskev 4—8, 1 kg navadnega kostanja 3'50, 1 kg orehov 10, luščenih orehov 36, češpelj 4—6, suhih češpelj 9—12, suhih hrušk 7, 1 kg grozdja 4—6.

Specerijsko blago: 1 kg kave Portoriko 84, Santos 56, Rio 52, 1 kg pražene kave 64—98, čaja 90—130, 1 kg kristal belega sladkorja 14, v kockah 15'50, 1 kg medu 18—20, 1 kg kavne primesi 19, 1 kg riža 5'50—12, 1 liter namiznega olja 14, olivnega olja 17—31, bučnega olja 12, vinskega kisa 4, navadnega kisa 3, petroleja 7, špirta denat. 11, 1 kg soli 2'75, celega popra 40, mletega popra 44, paprike 20, sladke paprike 36, testenin 7'50—11'50, 1 kg mila 9—12'50, karbida 8'50, sveč 14 do 15, kvasa 32—36, 1 kg marmelade din 10—28.

Mlevski izdelki: 1 kg moke št. 00 II. vrste 3'25, I. vrste 3'50, št. 0 II. 3'25, I. 3'50, št. 2 II. 3'10, I. 3'30, št. 4 II. 3, I. 3'20, št. 5 II. 2'85, I. 3, št. 6 II. 2'50, I. 2'75, 1 kg ržene enotne moke 3—3'50, pšeničnega zdroba 4, koruznega zdroba 2'50, pšeničnih otrobov 1'75—2, koruzne moke 2'25, ajdove moke 5—5'50, kaše 4'50, ješprenja 4—4'50, ovsenega riža 7 din.

Frančiškanska ulica 3

Zito: q pšenice 200, rži 190, ječmena 190, ovs 180, prosa 255, koruze 170, fižola 200—300, q graha 1000, leče 800—1200.

Kurivo: q premoga, črni trboveljski 36—38, zabukovski 32—34, rjav 20, m³ trdih drv 90, 100 kg trdih drv 26, m³ mehkih drv 60, 100 kg mehkih drv din 22.

Zelenjava: glavната solata 1 glava 1, 1 glava endivije 0'50—1, 1 kg poznega zelja 1, kislega zelja 4, ohrova 2, karfijola 8, komad kole-rabe 0'25, krožnik špinache 1'50, 1 kg paradiznikov 3, kumar 4, kumaric za vkisovanje 6, fižola v stročju 2'50, čebule 3, česna 7, krompirja 1, jurčkov komad 0'50—1, krožnik listič 1 din.

KOŽUHOVINA

Telefon 22-62

Velika zaloga krznene konfekcije Sprejemamo vseh vrst popravila in prikrojevanje po najnovejših modelih

JOSIP DOLENC, krznar LJUBLJANA, Sv. Petra 19

Ustanovljeno 1850

Zaloga vseh vrst stekla, porcelana in keramike. Stavbno in umetno steklarstvo. Specialna zaloga in okvirjenje slik

JULIJ KLEIN

LJUBLJANA

Wolfova ulica št. 4

Telefon 33-80

LJUDSKA POSOJILNICA

V LJUBLJANI

reg. zadr. z neom. zavezo

Ljubljana, Miklošičeva c. 6

v lastni palači obrestuje hranilne vloge najugodnejše

Nove in stare vloge, ki so v celoti vsak čas razpoložljive, obrestuje po 4%, proti odpovedi do 5%

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE

TISKARNE

reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

Nudi po izredno nizkih cenah: Salda-konte, štrace, journale, šolske zvezke, mape, odjemalne knji-

žice, risalne bloke itd.